Svako treće poduzeće promijenilo bi banku

Autor Guste Santini
Utorak, 30 Travanj 2002 10:47

«Poslovni tjednik» na naslovnoj stranici je istaknuo citirani naslov. Platni promet je prešao iz ZAP-a na poslovne banke. Neke od banaka još nisu savladali u tehnološkom smislu poslove platnog prometa. Sve u svemu od jedinstvenog sistema prešli smo na mnogobrojne sisteme koji se tek trebaju učinkovito umrežiti. Umjesto ZAP-a poslovne banke su dobile još jedan izvor profita što će očito učinkovito realizirati.

To je život. To je činjenica u kojoj živimo. Jasno je da to nije valjalo učiniti. Ali kapital odnos djeluje na cjelokupni proces reprodukcije i «otvara vrata» privatnom biznisu čak i onda kada je očita šteta po društvo u cjelini. Nije to samo slučaj sa platnim prometom. Ima mnogo čak drastičnijih primjera. Tako npr. uveli smo drugi stupanj mirovinskog osiguranja jer je, prema zagovornicima reforme, učinkovitije da sredstvima raspolažu privatni fondovi nego što bi to država učinila. Teza je sporna ali je «prošla». Istovremeno smo bolesnička osiguranja prenijeli na državu usprkos činjenici da su osiguravajuća društva investirala u hardware i software značajna sredstva. To nam nisu sugerirali inozemni konzultanti i «rupe» valja krpati gdje je god moguće. Sve je to zapravo «klatno» koje se sve sporije kreće (čitaj: izaziva dodatne troškove) i, polako ali sigurno, posustaje.

U Ekonomskoj politici za 1995. godinu sam eksplicite napisao da ne vidim razloga zašto bi se mijenjao platni promet. I danas tvrdim isto. Život me demantirao i platni promet je «privatiziran». Nevažno je što su privredni subjekti izloženi većim troškovima. Izgleda da to nije važno. Pitanje je da li je išta više važno u ovoj zemlji koja srlja u sve dublju krizu. I u vrijeme samoupravnog socijalzma su nas uvjeravali u bolje sutra. Danas čine to isto. Bolje nikako da dođe. Što da mu radiš?